

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1961.

29 JUNI 1961.

BUDGET

du Ministre de la Fonction Publique et du Ministre
Sous-Secrétaire d'Etat aux Affaires Culturelles
pour l'exercice 1961.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES GENERALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)
PAR M. SAINTRAINT.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Ministère de la Fonction publique a été supprimé lors du dernier changement de gouvernement et les attributions et services de ce département ont été rattachés au Ministère de l'Intérieur.

Le Sous-Secrétariat d'Etat aux Affaires culturelles fut également supprimé pour être englobé dans le département de l'Education nationale et de la Culture.

Votre Commission des Affaires générales et de la Fonction publique s'est réunie le 28 juin 1961 pour examiner le projet de loi contenant le budget d'un département supprimé, projet élaboré par le précédent gouvernement.

Le budget fut examiné en ce qui concerne les crédits afférents aux affaires culturelles par la commission sénato-

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Destenay.

A. — Membres : Mlle Devos, MM. Discry, Harmel, Piers, Posson, Robyns, Saintraint, Schyns, Van den Boeynants, Verbaanderd, Wigny. — Brouhon, Collart (M.), Geldof, Grégoire, Mme Groesser-Schroyens, MM. Gruselin, Hurez, Lacroix, Martel, Mme Prince. — MM. Lefebvre (R.), Vanderpoorten.

B. — Suppléants : M. Blanckaert, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Lefère, Otte, Parisi, Saint-Remy. — Bary, Bracops, Castel, Cugnon, De Kinder. — Piron.

Voir :

4-XXIII (S. E. 1961) :

— N° 1 : Budget transmis par le Sénat.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1961.

29 JUNI 1961.

BEGROTING

van de Minister van het Openbaar Ambt en van
de Minister Onderstaatssecretaris voor Culturele
Zaken voor het dienstjaar 1961.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
ALGEMENE ZAKEN
EN HET OPENBAAR AMBT (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER SAINTRAINT.

DAMES EN HEREN,

Het Ministerie van het Openbaar Ambt werd bij de laatste regeringswijziging afgeschaft en de bevoegdheden en diensten van dit departement gehecht aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Ook het Onderstaatssecretariaat voor Culturele Zaken werd afgeschaft en ingelijfd bij het Departement van Nationale Opvoeding en Cultuur.

Uwe Commissie voor de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt vergaderde op 28 juni 1961 om het wetsontwerp houdende de begroting van een afgeschaft departement te onderzoeken. Dit ontwerp werd door de vorige regering opgemaakt.

De begroting werd, op het stuk van de kredieten voor de culturele zaken, onderzocht door de Senaatscom-

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Destenay.

A. — Leden : Mej. Devos, de heren Discry, Harmel, Piers, Posson, Robyns, Saintraint, Schyns, Van den Boeynants, Verbaanderd, Wigny. — Brouhon, Collart (M.), Geldof, Grégoire, Mevr. Groesser-Schroyens, de heren Gruselin, Hurez, Lacroix, Martel, Mevr. Prince. — De heren Lefebvre (R.), Vanderpoorten.

B. — Plaatsvervangers : de heer Blanckaert, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Lefère, Otte, Parisi, Saint-Remy. — Bary, Bracops, Castel, Cugnon, De Kinder. — Piron.

Zie :

4-XXIII (B. Z. 1961) :

— N° 1 : Begroting door de Senaat overgezonden.

riale de l'Education nationale et de la Culture et en ce qui concerne les crédits afférents à la fonction publique, par la commission sénatoriale de l'Intérieur (Doc. 169 [1960-1961], 47 et 56 [S.E. 1960-1961]).

Le Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique a déclaré qu'il estimait qu'il serait utile de créer à la Chambre une commission nouvelle s'occupant uniquement de la fonction publique. Il exprime le souhait que l'opinion la plus large possible prenne connaissance des objectifs fondamentaux de la Fonction publique.

Il expose ensuite de façon détaillée les problèmes de la réforme administrative, partant des projets tels qu'ils furent élaborés par M. le Ministre Harmel, examinant où en sont actuellement la réalisation de ces projets pour en arriver enfin à exposer son programme pour l'avenir.

I. — Les projets de M. Harmel.

Le Ministre expose qu'en assumant la responsabilité de la fonction publique, il a eu l'avantage de bénéficier immédiatement des fruits de l'œuvre entreprise par son prédécesseur. Pendant les quelques mois que M. Harmel a passés à la tête du département de la fonction publique, il a eu le temps de procéder à une étude systématique des éléments du problème de la réforme administrative, de dresser un plan d'ensemble pour celle-ci et d'en commencer déjà la réalisation sur plusieurs points.

Les études de M. Harmel avaient porté principalement sur quatre ordres de problèmes :

1. Les problèmes d'organisation;
2. Les problèmes de recrutement, de sélection et de formation;
3. Les problèmes statutaires;
4. Les problèmes relatifs au contrôle administratif et budgétaire.

1. Problèmes d'organisation.

L'organisation de l'administration doit être telle qu'elle puisse remplir ses missions de la manière la plus efficace et la moins coûteuse.

A cette fin, il est indispensable de déterminer avec précision les attributions et les responsabilités, de réformer la structure des services, de simplifier la hiérarchie des grades, de rationaliser les procédures administratives; enfin de restaurer l'autorité à tous les échelons.

La réalisation de ces objectifs devait être entreprise selon un programme comprenant notamment :

- 1° des études de productivité et des études de cas en matière de simplification des procédures et de standardisation des documents;
- 2° des études relatives à l'acquisition des fournitures;
- 3° des études relatives au parc automobile et au service d'entretien de celui-ci.

D'autre part, il s'agissait, en cette matière, de faire aboutir :

4° les travaux des commissions d'organisation et d'économies créées sous la gestion de M. Lilar, ainsi que :

5° ceux de la commission de la hiérarchie statutaire et pécuniaire déjà créée également par M. Lilar.

missie voor Nationale Opvoeding en Kultuur en, op het stuk van de kredieten voor het Openbaar Ambt, door de Senaatscommissie voor Binnenlandse Zaken (Stuk n° 168, (1960-1961), 47 en 56 (B. Z. 1960-1961)).

De Minister van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt heeft verklaard dat hij meende dat het nuttig zou zijn in de Kamer een nieuwe commissie in te stellen die zich uitsluitend met het openbaar ambt zou bezig houden. Vervolgens uitte hij de wens dat de fundamentele doelstellingen van het Openbaar Ambt bij een zo breed mogelijk publiek zouden bekendgemaakt worden.

Daarop hield hij een gedetailleerd betoog over de problemen gesteld door de administratieve hervorming, te beginnen met de door de heer Minister Harmel uitgewerkte ontwerpen. Vervolgens wijdde hij een onderzoek aan de huidige stand van verwezenlijking van die ontwerpen en schetste daarna zijn programma voor de toekomst.

I. — De ontwerpen van de heer Harmel.

Toen de Minister de verantwoordelijkheid voor het openbaar ambt op zich nam, kon hij dadelijk profiteren van het werk dat reeds door zijn voorganger was ondernomen. Gedurende de weinige maanden dat de heer Harmel aan het hoofd van het departement van het openbaar ambt heeft gestaan, vond hij tijd om een systematische studie te wijden aan de gegevens van het probleem der administratieve hervorming, om een algemeen plan voor die hervorming te ontwerpen en met de realisatie van verscheidene punten daarvan reeds te beginnen.

Het studiewerk van de heer Harmel had hoofdzakelijk betrekking op vier soorten problemen :

1. Organisatieproblemen;
2. Aanwervings-, selectie- en vormingsproblemen;
3. Statutaire vraagstukken;
4. Vraagstukken in verband met de administratieve en budgettaire controle.

1. Organisatieproblemen.

De administratie moet derwijze georganiseerd zijn dat zij haar taken op de meest afdoende wijze, met zo weinig kosten mogelijk, kan vervullen.

Daartoe is vereist dat de bevoegdheden en verantwoordelijkheden nauwkeurig worden bepaald, de structuur van de diensten omgevormd, de hiérarchie in de graden vereenvoudigd, de administratieve procedures gerationaliseerd en, ten slotte, het gezag op elk niveau hersteld.

Voor het bereiken van die doeleinden was een program opgesteld, dat met name de volgende punten bevatte :

- 1° studies over produktiviteit en bijzondere studies op het gebied van vereenvoudiging der procedures en standaardisatie van de documenten;
- 2° studies betreffende de aankoop van benodigdheden;
- 3° studies betreffende het autopark en de daarbij horende onderhoudsdienst.

Verder kwam het erop aan terzake klaar te komen met :

4° het werk van de onder het beheer-Lilar ingestelde commissies voor organisatie en besparingen, alsmede,

5° dat van de commissie voor statutaire en geldelijke hiérarchie, die eveneens reeds door de heer Lilar was opgericht.

2. Problèmes de recrutement, de sélection et de formation.

Il s'agit de restaurer pleinement le principe selon lequel les mécanismes de recrutement et de promotion doivent être fondés sur le mérite et l'aptitude.

Ceci supposait :

- 1° l'établissement d'un programme prévisionnel de recrutement, de formation et d'avancement;
- 2° une réforme fondamentale du système de recrutement ainsi que des épreuves d'accession aux catégories supérieures;
- 3° la mise en œuvre d'un système de formation du personnel;
- 4° la création, dans le cadre de la première catégorie, d'épreuves de promotion pour l'accession aux grades correspondants à ceux des groupes G et H;
- 5° la mise en œuvre d'un nouveau système de signalement plus efficace et plus objectif.

3. Problèmes statutaires.

La dignité et le prestige de la fonction publique doivent être restaurés dans les divers aspects de son statut.

M. Harmel voulait donc notamment :

- 1° compte tenu de l'expérience acquise depuis 1937, s'orienter vers la fixation par la loi des principes fondamentaux du statut des administrations centrales et des administrations décentralisées par service;
- 2° fixer des règles strictes en ce qui concerne les attributions et la composition des cabinets ministériels;
- 3° établir une interdiction générale du cumul de fonctions administratives et de mandats politiques;
- 4° majorer substantiellement les rémunérations, ces augmentations étant orientées, dès à présent, vers la fixation par voie légale d'une grille de barèmes commune à l'ensemble du secteur public, compte tenu des équivalences à établir.
- 5° fixer des règles précises au sujet du cumul de rémunérations publiques ainsi qu'au cumul de fonctions publiques et d'autres activités professionnelles;
- 6° assouplir la législation sur les pensions.

4. Problèmes relatifs au contrôle administratif et budgétaire.

La révision des mécanismes du contrôle administratif et budgétaire s'impose afin de remédier à l'inefficacité et à la lourdeur du système actuel.

Il importe, à cet égard, de s'orienter vers un système dans lequel le contrôle administratif et budgétaire s'exercera au moment de la préparation du budget plutôt qu'à l'occasion de l'exécution de celui-ci.

La coordination étant réalisée au niveau de la rationalisation du budget, les ministres et les fonctionnaires doivent, chacun en ce qui le concerne, avoir toute l'autorité nécessaire pour l'exécution de ce qui aura été décidé, mais ils doivent aussi en garder toute la responsabilité.

Cette réforme suppose que, chaque année, l'utilité du maintien des dépenses sera réexaminée, ce qui doit faciliter nécessairement l'inscription de crédits destinés à faire face

2. Aanwervings-, selectie- en vormingsproblemen.

Het komt er op aan het principe, ingevolge hetwelk de aanwervings- en bevorderingsmechanismen op de verdiensten en de aanleg moeten steunen, volledig te herstellen.

Dit onderstelde :

- 1° het opmaken van een voorlopig programma van aanwerving, vorming en bevordering;
- 2° een grondige hervorming van het aanwervingssysteem en van de toelatingsexamens tot de hogere categorieën;
- 3° het op gang brengen van een vormingssysteem van het personeel;
- 4° het inrichten, in het raam van de eerste categorie, van bevorderingsexamens voor de toelating tot de graden die overeenstemmen met de graden van de groepen G en H;
- 5° het op gang brengen van een nieuwe signalementsregeling, die doelmatiger en objectiever is.

3. Statutaire problemen.

De waardigheid en het aanzien van het openbaar ambt moeten hersteld worden in de verschillende aspecten van zijn statuut.

De heer Harmel wilde namelijk :

- 1° rekening houdend met de ervaring opgedaan sedert 1937, de richting kiezen van een wettelijke vaststelling der fundamentele principes van het statuut van de hoofdbesturen en van de per dienst gedecentraliseerde besturen;
- 2° nauwkeurige regels vaststellen op het stuk van de bevoegdheden en van de samenstelling van de ministeriële kabinetten;
- 3° een algemeen verbod uitvaardigen ten aanzien van het cumuleren van administratieve functies met politieke mandaten;
- 4° de bezoldigingen aanzienlijk verhogen. Deze verhoging moet thans reeds gericht zijn op de wettelijke vaststelling van een weddeschaal voor de ganse openbare sector rekening houdend met de nader te bepalen gelijkwaardigheden;
- 5° preciese regels vaststellen in verband met het cumuleren van bezoldigingen ten laste van de openbare besturen en ook in verband met het cumuleren van openbare functies met andere beroepsbezigheden;
- 6° de pensioenwetgeving soepeler maken.

4. Vraagstukken in verband met de administratieve en budgétaire controle.

Het mechanisme van de administratieve en budgétaire controle moet worden herzien, ten einde het doeltreffender en vlotter te maken.

Te dien einde moet worden gestreefd naar een stelsel waarin de administratieve en budgétaire controle wordt uitgeoefend op het ogenblik dat de begroting wordt voorbereid in plaats van tijdens de tenuitvoerlegging ervan.

Als de begrotingen eenmaal op rationele grondslag gecoördineerd zijn, zullen de ministers en ambtenaren, ieder op zijn terrein, met het nodige gezag de desbetreffende beslissingen ten uitvoer moeten leggen, waarvoor zij evenwel de algehele verantwoordelijkheid zullen moeten dragen.

De betreffende hervorming stelt voorop dat ieder jaar opnieuw moet worden nagegaan welke uitgaven dienen te worden aangehouden, wat het uiteraard gemakkelijker zal

à des besoins nouveaux. D'autre part, il est nécessaire de trouver le moyen de garantir une répression efficace des infractions budgétaires.

Tel était, en ses grandes lignes, le plan que M. Harmel s'était tracé dès la fin de l'année 1960 et dont il avait déjà pu, en partie, entamer la réalisation.

II. — Où en est la réalisation de ces projets ?

1. Problèmes d'organisation.

1° Etudes de productivité et études de cas en matière de simplification des procédures et de standardisation des documents : la préparation de ces études est en cours en collaboration avec l'Office Belge pour l'Accroissement de la Productivité.

2° Etudes relatives à l'acquisition des fournitures : un rapport a été déposé fin février 1961 au sujet de l'activité de l'Office Central des Fournitures, mais ce rapport ne contient pas les éléments escomptés. L'étude du dossier sera donc confiée à un bureau d'organisation spécialisé.

3° Etudes relatives au parc automobile et au service d'entretien de celui-ci : une commission présidée par le secrétaire général du ministère des Travaux publics, a été chargée de l'examen du problème : elle terminera prochainement ses travaux.

4° Commission d'organisation et d'économies : la commission interdépartementale d'organisation et d'économies, présidée par un directeur général, pourra présenter sous peu des propositions concrètes.

5° La commission de la hiérarchie statutaire et pécuniaire pourra, vers le 15 septembre prochain, proposer une réduction générale des grades actuels à une vingtaine de niveaux hiérarchiques. Ces travaux seront complétés ensuite par une analyse détaillée des fonctions.

2. Problèmes de recrutement, de sélection et de formation.

1° Programmes prévisionnels : un premier programme a déjà été établi pour une période de cinq ans par le service d'administration générale.

2° Une première réforme du système de recrutement a fait l'objet de deux arrêtés royaux du 16 février 1961, qui modifient d'une manière fondamentale l'organisation des épreuves d'admission au stage, du stage et des épreuves d'admission définitive des agents de la première catégorie.

Ce dispositif est en voie d'application. Le premier concours d'admission aura lieu en novembre 1961 : les candidats qui le réussiront entreront en stage le 1er janvier 1962.

Le maître général des stages a été désigné et la formation des maîtres des stages départementaux est en cours.

3° Le programme de formation pour 1961 comprend :

a) quatre colloques pour fonctionnaires généraux, portant sur les problèmes de formation et d'appréciation du personnel;

maken kredieten voor nieuwe behoeften in de begroting op te nemen. Aan de andere kant is het noodzakelijk een middel te vinden om de budgettaire overtredingen op doelmatige wijze tegen te gaan.

In grote trekken was dit het plan dat de heer Harmel reeds van einde 1960 voorgesteld had en waaraan hij overigens reeds gedeeltelijk een begin van uitvoering had gegeven.

II. — In hoever zijn deze plannen tenuitvoergelegd ?

1. Organisatieproblemen.

1° Studies over produktiviteit en bijzondere studies op het gebied van de vereenvoudiging der procedures en standardisatie van de documenten : men is bezig deze studies voor te bereiden in samenwerking met de Belgische Dienst voor Opvoering van de Produktiviteit.

2° Studies betreffende de aankoop van benodigdheden : einde februari werd een rapport ingediend over de werkzaamheden van het Centraal Bureau voor Benodigdheden, doch dit rapport bevat niet de verwachte gegevens. Derhalve zal de bestudering van het dossier worden toevertrouwd aan een in organisatiezaken gespecialiseerde dienst.

3° Studies betreffende het autopark en de daarbij horende onderhoudsdienst : een door de secretaris-generaal van het Ministerie van Openbare Werken voorgezeten commissie heeft opdracht gekregen dit probleem te onderzoeken : ze zal eerlang met haar werk klaar zijn.

4° Commissie voor organisatie en besparingen : de door de directeur-generaal voorgezeten interdepartementale commissie voor organisatie en besparingen zal binnenkort concrete voorstellen kunnen indienen.

5° De commissie voor statutaire en geldelijke hiërarchie zal, omstreeks 15 september e.k. een algemene vermindering van het aantal der huidige graden tot een twintigtal hiërarchische niveaus kunnen voorleggen. Vervolgens zullen deze werkzaamheden worden aangevuld met een gedetailleerde ontleding van de functies.

2. Aanwervings-, selectie- en vormingsproblemen.

1° Programma's voor de toekomst : een eerste programma voor een periode van vijf jaar werd reeds opgemaakt door de Dienst van Algemeen Bestuur.

2° Een eerste hervorming van het wervingssysteem werd reeds doorgevoerd door twee koninklijke besluiten van 16 februari 1961 die de inrichting van de vergelijkende examens voor toelating tot de proeftijd, de inrichting van de proeftijd zelf en van de examens voor vaste aanstelling van de ambtenaren der eerste categorie grondig wijzigden.

De toepassing van deze bepalingen is aan de gang. Het eerste vergelijkend toelatingsexamen zal in november 1961 plaats hebben : de geslaagde kandidaten zullen op 1 januari 1962 hun proeftijd aanvatten.

De algemene stagemeester werd aangewezen en er werd een aanvang gemaakt met de vorming van de departementale stagemeesters.

3° Het vormingsprogramma voor 1961 omvat :

a) vier colloquia voor ambtenaren met algemene bevoegdheid, handelend over de vormings- en waarderingsproblemen van het personeel;

b) deux cycles de formation pour les candidats aux fonctions de maître des stages dans les divers départements;

c) quatre séminaires résidentiels de quatre semaines pour fonctionnaires du groupe G.

Des études préparatoires sont en cours pour l'extension des programmes de formation.

4° Epreuves de promotion pour l'accès aux grades des groupes G et H : un projet d'arrêté royal est en préparation.

3. Problèmes statutaires.

1° Dans le cadre de la préparation d'un nouveau statut général des agents des administrations centrales et décentralisées par service, il y a lieu de signaler que l'arrêté royal du 14 février 1961 a fixé le statut commun des agents d'un certain nombre de parastataux du secteur social; il peut, dans une certaine mesure, être considéré comme une préfiguration du nouveau statut général.

2° Rémunérations : une majoration générale de 10 % a été appliquée sur les traitements à partir du 1er janvier 1961. Une révision barémique générale sera effectuée pour le 1er janvier 1962 sur la base des travaux de la commission de la hiérarchie statutaire et pécuniaire.

D'autre part, la fixation d'une grille de barèmes commune à l'ensemble du secteur public est préparée par une étude approfondie des équivalences entre les divers corps et services.

3° Les études de M. Harmel avaient déjà abouti à certaines conclusions précises en ce qui concerne le cumul de fonctions administratives et de mandats politiques, le cumul de rémunérations publiques et le cumul de fonctions publiques et d'autres activités professionnelles.

Le Ministre déclare qu'il désire examiner de plus près ces propositions afin de pouvoir arrêter son opinion à ce sujet.

4. Problèmes relatifs au contrôle administratif et budgétaire.

Un projet d'arrêté royal avait été établi par le collège des secrétaires généraux. Il est actuellement soumis à un nouvel examen et le gouvernement espère pouvoir prendre bientôt une décision en cette matière.

III. — Programme d'avenir.

Le Ministre signala qu'il lui paraissait essentiel de développer la réforme administrative commentée par ses prédécesseurs, en insistant plus particulièrement sur les trois aspects suivants :

1. les instruments de gestion;
2. les modes de participation des intéressés;
3. le champ d'application de la réforme administrative.

1. Les instruments de gestion.

Le choix d'une politique du personnel suppose une connaissance précise des besoins à satisfaire, et une détermination aussi rigoureuse que possible des critères à utiliser. Il faudrait pouvoir dégager dans l'organisation administrative les facteurs de réussite ou d'efficacité et aussi les

b) twee vormingscyclussen voor de kandidaat-stage-meesters in de verschillende departementen;

c) vier vaste seminaries over vier weken voor de ambtenaren van groep G.

Voorbereidende studies voor de uitbreiding van de vormingsprogramma's zijn aan de gang.

4° Bevorderingsexamens voor aanstelling in een bepaalde graad van de groepen G en H : een ontwerp van koninklijk besluit wordt voorbereid.

3. Statutaire problemen.

1° In het raam van de voorbereiding van een nieuw algemeen statuut der ambtenaren van de centrale en per dienst gedecentraliseerde besturen dient er aangestipt dat het gemeenschappelijk statuut van het personeel van een zeker aantal parastatale instellingen van de sociale sector vastgesteld werd bij het koninklijk besluit van 14 februari 1961; dit statuut kan tot op zekere hoogte als de voorafbeelding van het nieuw algemeen statuut gelden.

2° Bezoldigingen : Een algemene verhoging van 10 % op de wedden werd toegepast met ingang van 1 januari 1961. Een algemene herziening der barema's zal vóór 1 januari 1962 doorgevoerd worden; hierbij zal men zich steunen op de werkzaamheden van de commissie der statutaire en geldelijke hiërarchie.

Anderzijds bereidt men de vaststelling van een voor de openbare sector gemeenschappelijke weddeschaal voor aan de hand van een grondige studie van de gelijkwaardigheid tussen de verschillende lichamen en diensten.

3° De studies van de heer Harmel hadden reeds tot bepaalde precieze besluiten geleid inzake het cumuleren van administratieve functies met politieke mandaten, het cumuleren van bezoldigingen ten laste van de openbare besturen en ook het cumuleren van openbare functies met andere beroepsbezigheden.

De Minister verklaart dat hij die voorstellen nader wil bestuderen om er een oordeel te kunnen over vellen.

4. Vraagstukken in verband met de administratieve en budgettaire controle.

Een ontwerp van koninklijk besluit werd opgemaakt door het college van secretarissen-generaal. Dit ontwerp wordt thans opnieuw onderzocht en de regering hoopt weldra een beslissing terzake te kunnen treffen.

III. — Toekomstprogramma.

De Minister verklaarde, dat hij het van essentieel belang achtte de door zijn voorgangers ingezette administratieve hervorming verder uit te breiden, waarbij hij meer in het bijzonder de nadruk legde op de volgende drie aspecten :

1. De beheersinstrumenten;
2. De wijzen van deelneming van de belanghebbenden;
3. Het toepassingsgebied van de administratieve hervorming.

1. De beheersinstrumenten.

De keuze van een personeelsbeleid onderstelt een nauwkeurige kennis van de behoeften waaraan moet worden voldaan, alsmede een zo scherp mogelijke bepaling van de aan te wenden criteria. Men zou in de administratieve organisatie moeten kunnen ontdekken wat bijdraagt tot welslagen

facteurs susceptibles de provoquer le ralentissement et le manque de productivité administrative. Ceci n'exclut pas, bien au contraire, de tenir compte des facteurs humains qui sont impliqués dans la gestion et qui constituent, de plus, des valeurs dont chacun se reconnaît comptable dans notre civilisation.

Pour atteindre concrètement cet objectif, il a prié l'administration de lui faire les propositions les plus appropriées pour développer et adapter aux besoins actuels, les cadres et les moyens techniques, tant en ce qui concerne le Secrétariat Permanent au Recrutement, qu'en ce qui concerne l'Administration Générale.

a) *Le Secrétariat Permanent de Recrutement* devrait développer une section médico-psychologique et intégrer le Service de Santé Administratif pour la partie qui intéresse le contrôle d'aptitude. Le Ministre a obtenu un accord de principe de son collègue de la Santé Publique sur ce point.

D'autre part, il conviendrait de préciser l'organisation des concours dans le sens d'une plus exacte adaptation aux exigences professionnelles des emplois.

b) En ce qui concerne *l'Administration Générale*, le Ministre a prévu :

— une section s'occupant de tous les problèmes d'organisation (dossier individuel analytique, étude des cadres et analyse des emplois, organisation du travail);

— une section s'occupant des statuts administratifs et pécuniaires;

— une section sociale chargée de coordonner les initiatives prises en cette matière, dans les différents départements ministériels;

— une section d'information au service des usagers des administrations publiques et de l'administration elle-même.

Chacune des administrations susdites, disposera des *services d'études* aptes à déterminer scientifiquement les critères à utiliser pour la gestion, en procédant à une analyse précise des situations telles qu'elles apparaîtront dans les différents départements ministériels.

Il faut souligner que les administrations de la fonction publique ne doivent en aucune manière se substituer aux organes départementaux pour la gestion du personnel ou l'organisation du travail. Les attributions respectives doivent se partager de la manière suivante : il appartient à l'Administration Générale de déterminer objectivement les critères de gestion et d'en contrôler l'application.

Il appartient aux organes départementaux constitués à cette fin, de conduire la gestion dans le cadre des critères fixés.

2. Les modes de participation des intéressés.

Le Statut des agents de l'Etat prévoit la consultation syndicale. Celle-ci devrait être aménagée afin que les délégués syndicaux puissent établir un dialogue direct avec le Ministre ou son délégué. Mais il semble qu'il faille faire un pas de plus pour rencontrer les préoccupations des milieux syndicaux qui expriment à cet égard une tendance très nette du monde contemporain où chacun souhaite être plus intimement associé, au moins par une information préalable, aux décisions prises.

of doeltreffenheid en, anderzijds, welke factoren een vertraging en een gebrek aan administratieve produktiviteit kunnen teweeg brengen. Dit sluit niet uit, integendeel, dat rekening wordt gehouden met de menselijke factoren, die bij het beheer zijn betrokken en die bovendien waarden zijn waarvoor een ieder zich in onze beschaving als rekenplichtig beschouwt.

Om dit doel in concreto te bereiken, heeft hij de administratie verzocht hem de voorstellen te doen die het best geschikt zijn om de kaders en de technische middelen, zowel met betrekking tot het Vast Wervingssecretariaat als tot het Algemeen Bestuur, te ontwikkelen en aan de huidige behoeften aan te passen.

a) *Het Vast Wervingssecretariaat* zou een medisch-psychologische afdeling moeten ontwikkelen en daarin dat deel van de Administratieve Gezondheidsdienst opnemen dat betrekking heeft op de geschiktheidscontrole. De Minister heeft hieromtrent de principiële instemming van zijn ambtgenoot van Volksgezondheid gekregen.

Verder zou bij het inrichten van vergelijkende examens meer bepaald moeten gezorgd worden voor nauwkeuriger aanpassing aan de professionele eisen in verband met de betrekkingen.

b) Wat het *Algemeen Bestuur* betreft, heeft hij inzicht gesteld :

— een afdeling, die zich zal bezighouden met alle organisatieproblemen (individueel analytisch dossier, bestudering van het kader en ontleding van de betrekkingen, werkorganisatie);

— een afdeling, die zich bezighoudt met de administratieve en geldelijke statuten;

— een sociale afdeling, die belast is met de coördinatie van de terzake in de onderscheiden ministeriële departementen genomen initiatieven;

— een afdeling informatie, ten dienste van degenen die een beroep doen op de openbare diensten en van de administratie zelf.

Elk der voorgenoemde afdelingen zal een *studiedienst* te harer beschikking hebben, die op wetenschappelijke wijze zal kunnen bepalen welke normen voor het bestuur moeten worden aangelegd zulks aan de hand van een nauwkeurig onderzoek van de toestanden die in elk ministerieel departement aan het licht komen.

Hij wil er de aandacht op vestigen dat de openbare besturen in geen enkel opzicht de rol van de departementale organen moeten overnemen met betrekking tot het besturen van het personeel of het organiseren van het werk. De respectieve bevoegdheden moeten als volgt worden verdeeld : het Algemeen Bestuur moet op objectieve wijze de aan te leggen normen bepalen en de toepassing ervan controleren.

De departementale organen die te dien einde zijn opgericht, moeten het bestuur voeren binnen het kader van de vastgestelde normen.

2. Medewerking van de belanghebbenden.

In het Statuut van het Rijkspersoneel is bepaald dat het advies van de vakverenigingen moet worden ingewonnen. Dit zou echter dusdanig moeten gebeuren, dat de syndikale afgevaardigden rechtstreeks met de Minister of met diens afgevaardigde kunnen onderhandelen. Doch het lijkt nodig een stap verder te gaan om tegemoet te komen aan de wensen van de syndicale kringen die op dat gebied een zeer duidelijke strekking weergeven van de hedendaagse wereld, waarin ieder verlangt van nabij betrokken te worden bij het nemen van beslissingen, al was het maar door een voorafgaand onderzoek.

Il conçoit cette participation des milieux syndicaux dans des formes institutionnelles à préciser mais qui devront rencontrer trois objectifs :

- a) l'information réciproque;
- b) la participation aux études conduisant à l'élaboration des décisions;
- c) la consultation proprement dite.

3. Le champ d'application de la réforme administrative.

Les Départements de l'Intérieur et de la Fonction Publique se trouvent actuellement rassemblés sous l'autorité d'un même Ministre. Cette circonstance est favorable parce que des problèmes analogues, sinon identiques, se posent en matière de gestion des administrations provinciales et communales et en matière de gestion des administrations d'Etat.

La question a pris une particulière actualité, en raison des dispositions du titre IV de la loi d'expansion économique et de progrès social du 14 février 1961, que le Gouvernement s'est engagé à revoir. Le Ministre déposera incessamment sur le bureau du Sénat un projet de loi révisant le titre IV de la susdite loi.

Ce projet s'inspire des mêmes préoccupations que celles qu'il vient d'évoquer à propos des réformes des administrations de l'Etat et notamment de fonder la tutelle exercée par le pouvoir central sur les administrations communales et provinciales sur des normes objectives. Dans le cadre de ces normes, le pouvoir de décision serait pleinement assumé par les administrations en cause dans un système de décentralisation de la tutelle assumée par les Gouverneurs.

Il faudrait songer aussi à appliquer dans les administrations paraétatiques les mêmes normes de rationalisation que celles qui auront été adoptées pour la gestion des administrations d'Etat et celles des pouvoirs subordonnés.

Par ces diverses mesures le Ministre espère rencontrer les véritables objectifs de la réforme administrative, dont ses prédécesseurs ont déjà souligné l'urgente nécessité, et qu'il espère pouvoir mener à bien dans le même esprit d'efficacité et de valorisation de la Fonction Publique.

Cet exposé complet ne donna lieu à aucune remarque particulière et ne fut point suivi d'échange de vues entre les différents membres de votre commission.

Un membre s'étonna de ce que la commission des affaires générales ait été appelée à examiner le budget des Affaires Culturelles.

Il lui fut répondu par le président de votre commission que les crédits propres aux Affaires Culturelles étaient entièrement imbriqués dans ceux de la Fonction Publique parce qu'il n'y avait qu'un seul département dirigé par un seul Ministre.

Le même membre pose le problème des émissions radio-phoniques en langue allemande. Il lui fut répondu que cette question avait été examinée par la Commission de l'Education Nationale et de la Culture.

Les articles 1, 2 et 3 ainsi que l'ensemble du budget ont été adoptés à l'unanimité moins une abstention.

Le Rapporteur,

A. SAINTRAINT.

Le Président, a. i.

R. LEFEBVRE.

De Minister ziet deze medewerking van de syndicale kringen onder nog uit te stippelen institutionele rechtsvormen, welke echter aan drie doeleinden dienen te beantwoorden :

- a) wederzijdse voorlichting;
- b) het deelnemen aan studies ter voorbereiding van beslissingen;
- c) het eigenlijke overleg.

3. Toepassingsgebied van de administratieve hervorming.

De Departementen van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt zijn thans onder het gezag van één en dezelfde Minister verenigd. Deze omstandigheid is des te gunstiger omdat er zich gelijkaardige, zo niet identieke, problemen stellen inzake beheer van de Provinciale en Gemeentebesturen en inzake beheer van de Rijksbesturen.

Dit vraagstuk is bijzonder actueel geworden ingevolge de bepalingen van titel IV van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie en sociale vooruitgang. De Regering heeft er zich toe verbonden deze titel te herzien. Zij zal eerstdaags bij het Bureau van de Senaat een wetsontwerp indienen tot herziening van titel IV van de hogere genoemde wet.

Dit ontwerp wordt geïnspireerd door dezelfde bezorgdheid die zoëven werd omschreven in verband met de hervormingen van de Rijksbesturen en o.m. het verlangen om de voogdij, die door het centraal gezag wordt uitgeoefend op de gemeentelijke en provinciale besturen, te steunen op objectieve normen. In het raam van deze normen zou de beslissingsmacht ten volle uitgeoefend worden door de betrokken besturen in een stelsel van decentralisatie van de door de Gouverneurs uitgeoefende voogdij.

Er zou er ook moeten aan gedacht worden, in de parastatale besturen dezelfde normen op het stuk van rationalisatie toe te passen als deze die zullen aangenomen worden voor het beheer van de Rijksbesturen en in de ondergeschikte besturen.

Met die verschillende maatregelen hoopt de Minister de ware doeleinden van de administratieve hervorming te bereiken, waarvan zijn voorgangers reeds de dringende noodzaak hebben onderstreept. Hij hoopt bij hetzelfde streven naar doeltreffendheid en valorisatie van het openbaar ambt deze hervorming tot een goed einde te brengen.

Bovenstaande volledige uiteenzetting gaf geen aanleiding tot enige bijzondere opmerking en er volgde geen gedachtenwisseling op onder de leden van Uwe Commissie.

Een lid sprak er zijn verwondering over uit, dat de Commissie voor Algemene Zaken de begroting van Culturele Zaken te behandelen kreeg.

De Voorzitter van Uwe Commissie antwoordde hem, dat de bijzondere kredieten voor Culturele Zaken tevoren samen met die voor het Openbaar Ambt waren vermeld, omdat er maar één departement met één Minister was.

Hetzelfde lid wierp het probleem van de radio-uitzendingen in het Duits op. Hem werd geantwoord, dat de Commissie voor Nationale Opvoeding en Cultuur deze kwestie heeft onderzocht.

De artikelen 1, 2 en 3 en de begroting in haar geheel werden aangenomen met algemene stemmen, op 1 onthouding na.

De Verslaggever,

A. SAINTRAINT.

De Voorzitter, a. i.

R. LEFEBVRE.